

Vyhodnotenie ankiet o kvalite vzdelávania na FMU AU

FMU AU každoročne monitoruje názorovú platformu študentov prostredníctvom prieskumov, aby získavala nezávislé informácie o kvalite vzdelávania, úrovni vyučovacieho procesu, podmienkach edukácie, názoroch a požiadavkách študentov a pod.

V akademickom roku 2019/2020 sme zrealizovali dva prieskumy: prvý bol zameraný na problematiku kvality študijných programov a druhý na problematiku dištančného vzdelávania:

1. Kvalita študijných programov - online anketa, v ktorej sa študenti vyjadrovali ku kvalite študijných programov.
2. Dištančné vzdelávanie - online anketa o názoroch študentov na dištančné vzdelávanie prebiehajúce na fakulte v dôsledku opatrení proti šíreniu ochorenia COVID-19.

Komentáre k vyjadreniam respondentov uvádzame v kontinuite jednotlivých otázok ankety aj s našim návrhom perspektívnej akceptácie názorov do praxe.

Vedenie FMU AU berie do úvahy aj negatíva vyjadrené v anketách, ktoré budú usmerňovať kompetentných k vylepšeniu daného stavu a k ich eliminácii. Cieľom fakulty do budúcnosti je zvyšovanie úrovne nielen vyučovacieho procesu, ale aj vytvárania optimálneho priestoru pre edukáciu.

Anketa č. 1 - KVALITA ŠTUDIJNÝCH PROGRAMOV

Začiatkom letného semestra AR 2019/2020, bola zrealizovaná online anketa, cieľom ktorej bolo vyjadrenie študentov sa ku kvalite študijných programov (ŠP) na FMU AU. Predmetný dokument vznikol ako potreba k monitoringu realizovaných ŠP na fakulte, ako primárna požiadavka novej Akreditačnej agentúry. V najbližšom období bude potrebné na základe zverejnených kritérií potrebné ŠP inovovať. Keďže je v záujme FMU AU obsahovo ponúkať čo najlepšie ŠP, vznikla potreba zhodnotiť doterajšie ŠP, v ktorých sa na FMU AU študuje, aby sme mohli čo najefektívnejšie a najlepšie nastaviť budúcu realizáciu ŠP na FMU AU.

Ankety sa zúčastnilo 52 študentov.

93,6% boli študenti ŠP **Interpretačné umenie** a cca **7% ŠP kompozícia** (odpovedali všetci študenti).

1. otázka : V ktorom stupni a v ktorom ročníku študujete?

Ročník/stupeň	%
1. Bc.	21,3
2. Bc.	17,0
3. Bc.	34,0
1. Mgr.	8,5
2. Mgr.	12,8
Neuvedené	6,4
Σ	100,0

Tabuľka 1: Štruktúra respondentov podľa ročníka a stupňa štúdia

2. otázka: Existujúca obsahová náplň daného ŠP Vám vyhovuje/nehovuje?

78,8% študentov existujúca obsahová náplň daného ŠP **vyhovuje**,
21,2 % **nehovuje**.

3. otázka: V prípade, ak ste v predchádzajúcej otázke odpovedali negatívne, uveďte dôvod.

Uvedené negatíva:

- „Nepostačujúca úroveň viacerých predmetov. Nie je tu možnosť sa v týchto oblastiach dostatočne vzdelávať.
- Chýbajú nám predmety a motivácia.
- Rozhádzaný rozvrh, často meniteľné hodiny vyučovania hlavne hlavných predmetov.
- Málo spoločné s praxou.
- Nedostatok pedagógov, odborných predmetov, nevyhovujúce priestory pre štúdium muzikálu.
- Málo praktických predmetov pre muzikálový spev. Veľa teoretických, ktoré možno nie sú – až tak potrebné.“

4. otázka: Čo považujete za najväčšie pozitíva a čo za najväčšie negatíva na prebiehajúcich ŠP FMU AU.

V odpovediach študenti vyzdvihli erudovanosť pedagógov, snahu vytvárať nové zaujímavé predmety, pomerne veľké množstvo praktických predmetov, nielen A, B, ale aj C (voliteľných), ktoré ponúkajú širokú škálu rôznych smerov do praxe, časovú flexibilitu a prispôsobenie rozvrhu (pri individuálnych hodinách), možnosť Erasmus+. Pre študentov sa ukázali ako zaujímavé predmety pedagogicko-psychologického charakteru – Rozvoj osobnosti hudobníka, cvičenia v tvorivosti a pod. (odpovedali aj študenti, ktorí navštevujú DPŠ).

Pre nastavenie kvality však sú pre nás kľúčové negatívne pripomienky: V oblasti realizácie vyučovacieho procesu boli najčastejšie pripomienky k medziodborovej prepojitelnosti napr. študent dirigovania nemôže navštevovať iné predmety, DPŠ nie je súčasťou štúdia, nedostatok miestností na cvičenie – hlavne pre muzikál. Časté boli pripomienky k slabej propagácii aktivít školy – koncerty podujatia, neprepojenosť fakulty s aktivitami iných fakúlt, neexistujúca spolupráca s umeleckými telesami mimo školy (ŠO BB, orchester ŠO) a pod.

5. otázka: Je obsahová skladba ŠP dostačujúca pre potreby praxe z pohľadu budúceho zamestnania?

44,7% odpovedalo **áno**, **23,4%** - **nie** a **31,9%** - **by privítalo inú.**

Odpovede jasne ukazujú, že z hľadiska praxe bude potrebné, aby v štruktúre ŠP FMU sa zrealizovali zmeny, ktoré budú kopírovať potreby trhu. Inovovať profil absolventa kompozície – vytvoriť priestor pre širšie kompetencie, čo však potrebuje zásah do predmetovej skladby ŠP. Pri profile absolventa ŠP interpretačné umenie „zlegalizovať“ jeho pedagogické kompetencie.

6. otázka: Myslíte si, že predmetová štruktúra ŠP obsahuje predmety, ktoré sú z hľadiska Vášho profesijného zamerania zbytočné? Ak áno, uveďte príklad.

Študenti vo všeobecnosti nepovažujú žiadny predmet za nepotrebný - samozrejme, sú isté odchýlky, ale tie sú predovšetkým u študentov muzikálového spevu. Bude potrebné uvažovať nad vytvorením skupín študentov muzikálového spevu, aj vzhľadom k tomu, že tvoria celkom podstatnú časť študentskej obce. Pre nich sa predovšetkým hudobno-teoretické predmety zdali byť zbytočné resp. náročné, nakoľko na strednej škole ich absolvovali v odlišnej obsahovej kvalite a rozsahu.

7. otázka: Myslíte si, že v budúcnosti bude dôležité do obsahu ŠP zaradiť predmety pedagogického charakteru? Ak áno, uveďte dôvod.

83 % odpovedalo áno, 17% nie. Odpovede jednoznačne potvrdzujú potrebu zaradiť pedagogické predmety do ŠP.

8. otázka: Aký predmet/predmety by ste privítali v obsahu ŠP a boli by pre Vás prínosné a zaujímavé.

Veľká časť študentov sa vyjadrila k pedagogickým a psychologickým predmetom, často sa opakovala odpoveď vytvoriť predmet, ktorý by bol zameraný na tvorbu grantov (čo považujeme za absolútne aktuálnu potrebu) a následne odpovede kopírujúce špecializácie ako ladenie klavírov, interpretácia barokovej hudby a pod.. V zásade je možné konštatovať, že je dopyt po prepojenosti s praxou – predmety v spolupráci s inými inštitúciami (divadlo, orchestre...).

Anketa č. 2 – DIŠTANČNÉ VZDELÁVANIE

Koncom letného semestra 2019/2020 semestra dostali študenti možnosť vyjadriť sa k dištančnému vzdelávaniu, k jeho pozitívam i negatívam. V rámci predmetu *Rozvoj osobnosti hudobníka* písali svoje názory a aj návrhy na zlepšenie takejto organizačnej formy štúdia. Na základe analýzy výpovedí **65 študentov** fakulty, prevažne v nekončiacich ročníkoch sme zistili, že dištančná forma vyučovania síce mnohým vyhovuje, no vidia ju len ako dočasné riešenie situácie v čase šírenia sa nového koronavírusu. Študenti si uvedomujú výhody takejto formy štúdia (ako je šetrenie času a peňazí a hlavne flexibilita v organizovaní vlastných aktivít atď.), no zároveň vidia aj nesporné negatíva (napríklad nemožnosť osobného kontaktu s pedagógom, zhoršujúca sa motivácia, či nedostatočné podmienky na cvičenie a online vzdelávanie v domácom prostredí).

Pozitívne stránky

Pozitívne stránky vnímali študenti v oblasti organizácie vzdelávania, v pragmatickej oblasti a v dvoch oblastiach vlastného rozvoja – profesionálnej (študijnej) a mimo-umeleckej. Sme si vedomí toho, že všetky sa navzájom prelínajú a ovplyvňujú, ale pre zvýšenie prehľadnosti ich ponecháme „umelo oddelené“.

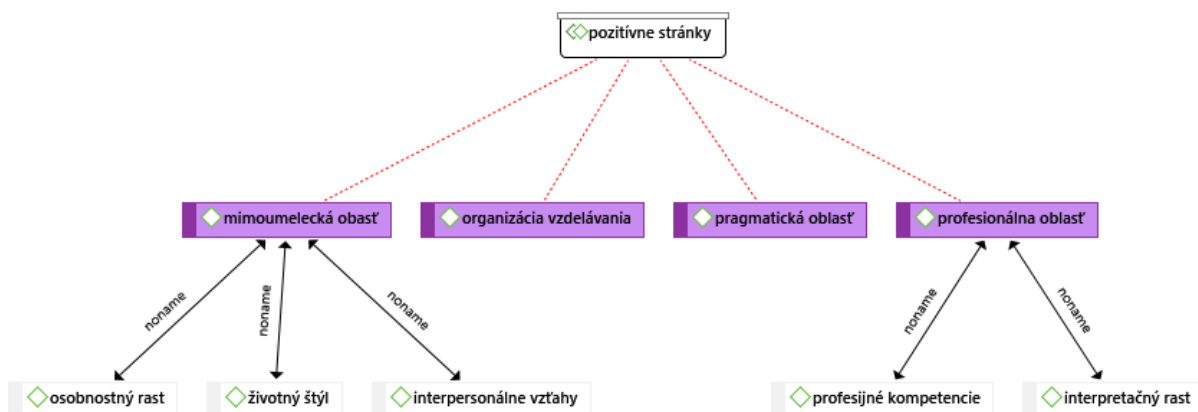

Schéma 1: Pozitívne vnímané stránky dištančného vzdelávania

Najviac výpovedí zdôrazňujúcich pozitívne stránky dištančného vzdelávania sme zaevidovali v profesionálnej oblasti (76%). Možno ich rozdeliť do dvoch subkategórií, a to profesijné kompetencie a interpretačný rast. V zmysle interpretačného rastu študenti zdokonaľovali svoje interpretačné zručnosti v hlavnom odbore štúdia, ako napríklad hra na klavíri, hra na

husliach, hra na bicích nástrojoch, spev (operný alebo muzikálový), kompozícia, dirigovanie atď.

Profesionálna oblasť – zahŕňa okrem prioritného rozvoja interpretačných návykov a zručností aj postrehy ohľadom štúdia, jeho usporiadania, prístupu pedagógov, plnenia povinností a rozvoja profesijných kompetencií.

Rozvoj profesijných kompetencií

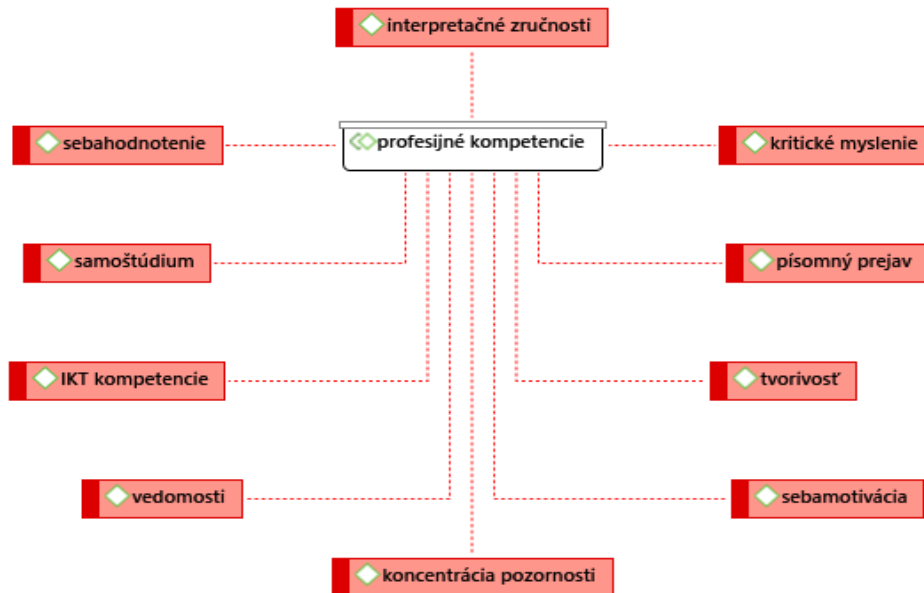

Schéma 2: Rozvoj profesijných kompetencií študentov FMU AU

Respondenti konkretizovali pozitíva v rozvoji subjektívnych profesijných kompetencií, napr.:

„Naučilo ma to hodnotiť svoj vlastný výkon a nespoliehať sa len na usmerňovanie profesora.

Mám čas viac premýšľať nad vecami a cítim sa pokojne. Na niektoré predmety chceli profesori od nás aj videonahrávky, čo bolo niečo, s čím sme sa mnohí nestretli. Hľadaním informácií k seminárnym prácam som sa veľa naučila o danej téme. Môj prístup k práci sa zlepšil, naučila som sa prekonať svoju lenivosť a pohodlnosť. Osobne si myslím, že dištančná forma výuky má veľmi dobrý vplyv na kreativitu a výkonnosť každého študenta. ...vycibříme sa v písomnom prejave, napr. v písaní seminárných prác, naučíme sa takto vyjadrovať, formulovať. V mojom osobnom živote, ak spojím študentský s pracovným, rodinným a osobným, ma naučila táto situácia väčšej (nutnej) systematickosti...“.

Rozvoj v mimoumeleckej oblasti

Okrem získavania umeleckých kompetencií a interpretačných zručností sa druhou oblasťou rozvoja stala mimoumelecká oblasť. Študenti pozitívne vnímali najmä zmeny v osobnostnom raste, v životnom štýle a v interpersonálnych vzťahoch (zmeny registrovali v troch oblastiach: vzťahy s pedagógmi, vzťahy s rodinnými príslušníkmi a dokonca aj vzťahy so spolužiakmi) a vo formovaní ich hodnotového systému.

Pragmatická oblasť

Podľa vyjadrení študentov, mnohé „zlepšenia“ vnímali aj v zmysle šetrenia času a financií.

Organizácia vzdelávania

Dištančná forma vzdelávania sa nevyhnutne spájala s transferom edukácie do virtuálneho prostredia, čo sa odzrkadlilo v celkovej organizácii vzdelávania. Študenti FMU AU vo svojich prácach nehodnotili samotnú organizáciu, ale vyjadrovali sa k jej dôsledkom na nich samých. Nové podmienky prijali a rýchle sa im prispôbili. Organizácia vzdelávania tak mala podľa nich pozitívne dôsledky.

- a) Eliminácia stresu - obmedzenie interpretačných aktivít na verejnosti a presun skúšok z koncertnej sály na monitory vnímalo 16 študentov pozitívne z hľadiska eliminácie stresu (nevyhnutné je však poznamenať, že z hľadiska samotnej interpretačnej prípravy to považovali za najvýraznejší negatívny dôsledok dištančného vzdelávania).
- b) Učenie sa na základe vlastných možností, časová flexibilita
- c) Ľahšia komunikácia s pedagógmi
- d) Dostupnosť zdrojov
- e) Štúdium z pohodlia domova

Negatívne stránky

Pri popisovaní negatívnych stránok dištančného vzdelávania boli výpovede študentov AU poznamenané stratou možnosti prezentovať interpretačné umenie pred vyučujúcimi priamo na hodine a pred publikom. Nakoľko prezentácia výkonu na verejnosti je jedným z hlavných cieľov štúdia, je pochopiteľné, že práve tento aspekt najviac znepokojil študentov interpretačného umenia.

Celkove sme negatívne stránky dištančného vzdelávania rozdelili do štyroch skupín: profesionálny kontakt, psychická oblasť, domáca príprava a vyučovanie.

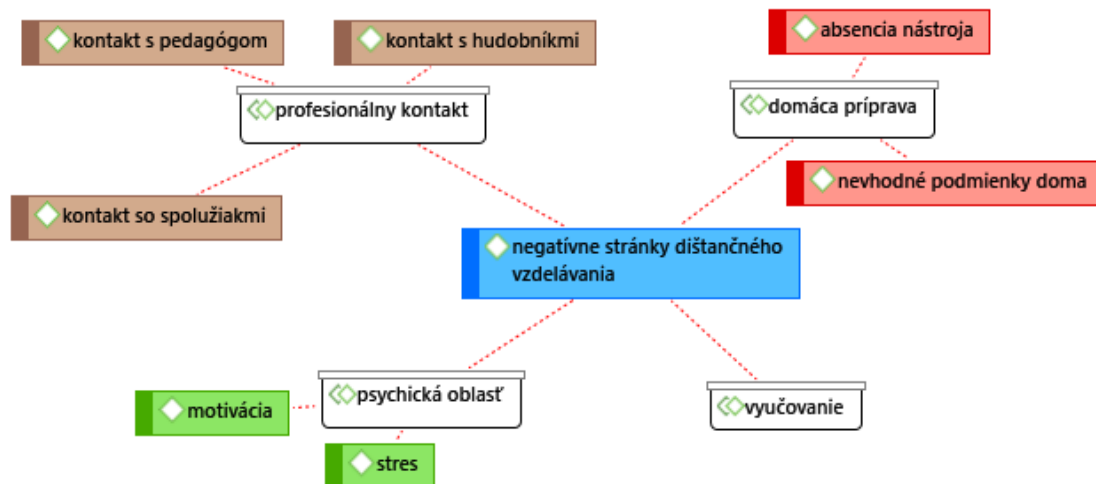

Schéma 3: Negatívne stránky dištančného vzdelávania z pohľadu študentov FMU AU

Profesionálny kontakt

Do skupiny profesionálny kontakt sme zaradili citácie študentov týkajúce sa kontaktu s vyučujúcimi (22), so spolužiakmi (10) a s ostatnými hudobníkmi (4). Študenti poukazovali na skutočnosť, že profesionálny živý kontakt je jedným z východísk štúdia praktických predmetov. Kontakt s pedagógom hlavného odboru je predpokladom dobrej spätnej väzby a následného rozvoja interpretačných zručností študenta. Jeho absenciu v reálnom čase a priestore považovali študenti za druhé najčastejšie negatívum v dištančnej výučbe. Rovnako, ako si praktické vyučovanie vyžaduje priamy kontakt s pedagógom, tak je pri ňom nevyhnutný aj živý kontakt s inými spolužiakmi, s inými hudobníkmi, s korepetítorom. Nie je (zatiaľ) mysliteľné, aby profesionálny orchester, ansámble alebo iné hudobné zoskupenia mohli naštudovať repertoár cez online platformy. Zvuk je mnohokrát posunutý vzhľadom k obrazu, nemá rovnakú kvalitu u každého, a tak nie je možné realizovať napríklad „zhranie“.

Psychická oblasť – respondenti najviac spomínali negatívny vplyv na ich motiváciu. Išlo celkovo o tretí najčastejšie spomínaný negatívny dôsledok zatvorenia školy. Dvaja študenti spomenuli aj stres ako dôsledok šírenia nového koronavírusu (aj keď nešlo o dôsledky dištančného vzdelávania).

Domáca príprava - najväčším problémom, ktorý si uvedomovali v tejto súvislosti bol nedostatok možností hrať na kvalitných hudobných nástrojoch a často aj nevhodné podmienky na cvičenie doma (vyrušuje ostatných v domácnosti, prípadne susedov).

Vyučovanie - najvyššie zastúpenie citácií sme zaevidovali v skupine vyučovanie. Špecifická praktického vzdelávania vyžadujú kontaktnú výučbu – úzku spoluprácu s pedagógom, spoluprácu v umeleckom kolektíve, hru s korepetítorom atď.

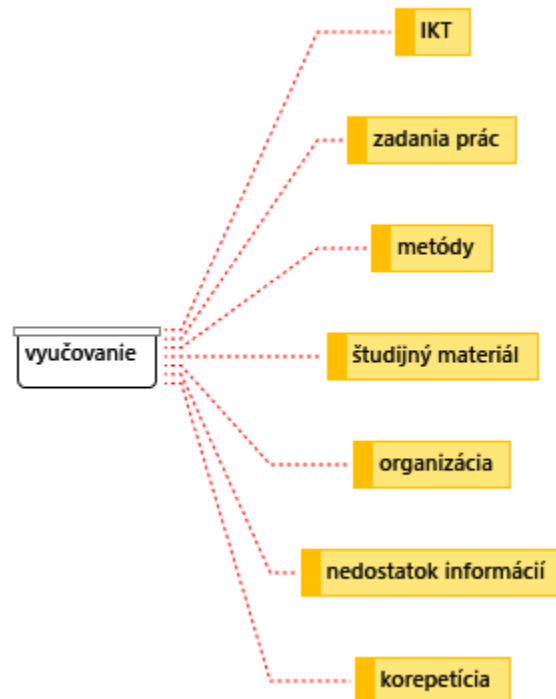

Schéma 41: Negatívne vnímané aspekty vyučovania z pohľadu študentov FMU AU

Najviac negatívnych citácií (24) sa spájalo s metódami vyučovania, ktoré boli celkovo najčastejšie komentovanou negatívnou stránkou dištančného vzdelávania. Nakoľko praktická interpretácia musela byť sprostredkovaná cez technológie, študenti nemali inú možnosť, len využiť nahrávky alebo online hodiny. Ani jedna možnosť však plnohodnotne nenahradila reálny kontakt s pedagógom. Výhrady k metódam vyučovania sa týkali nielen praktickej výučby hlavného odboru štúdia, ale aj teoretických a iných kolektívnych predmetov.

S uvedenými problémami veľmi úzko súvisí aj druhý najčastejšie spomínaný problém v rámci vyučovania, a to bola aplikácia IKT. 18 študentov sa sťažovalo na nedostatočné vybavenie a slabé internetové pripojenie. Dostupné technológie nie sú vybavené na to, aby mohli zabezpečiť dostatočnú kvalitu zvuku a obrazu v takej miere, aby vyhovovala požiadavkám profesionálnej hudobnej prípravy.

Za ďalšie negatíva študenti považovali nedostatok informácií, a to nielen k vypracovaniu tém, ale aj k samotnému štúdiu a množstvo prác, ktoré mali odovzdať.

Problémy s organizáciou, ktoré študenti vnímali, sa týkali rovnako zadaní, ako aj celkového systému informácií o zadaniach. Ani jeden študent sa však nevyjadril negatívne o organizácii vyučovania ako takého; komentáre sa týkali metód vyučovania.

Študenti zhodnotili dištančnú formu vzdelávania nasledovne:

- ✓ *„Dištančná forma štúdia je vo svete pomerne rozšírená metóda. Je to podľa mňa skvelá forma štúdia, ak študent nemôže z nejakých dôvodov študovať denné štúdium. Mnoho ľudí má potrebu a chcenie sa stále vzdelávať, no bráni im v tom práca a pod.. Myslím, že takáto forma štúdia by bola práve pre túto kategóriu ľudí úplne ideálna a pohodlná.“*
- ✓ *Táto forma výučby podľa mňa nie je ani najlepšia, ale zároveň ani najhoršia, no je to oveľa náročnejšia situácia. Nenahrádza klasické vyučovanie, ale dopĺňa ho a pozdvihuje na vyššiu úroveň využívaním multimedialného obsahu a moderných technológií.“*
- ✓ *„... dúfam, že táto karanténa už čoskoro skončí a študenti sa budú môcť opäť vrátiť na nový semester do školských zariadení a lavíc, a naberať nové inšpirácie, vedomosti, ale predovšetkým upevňovať nové priateľstvá a zúčastňovať sa na hudobnom živote nielen našej školy, ale aj na osobných tvorivých koncertoch, či predstaveniach.“*

*Vypracovala: doc. Mgr.art. Mária Strenáčiková, CSc. prodekanka pre vzdelávaciu činnosť,
akreditáciu a rozvoj FMU
Banská Bystrica, september 2020*